

УДК 657.62.338

Дякун Юлія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Dyakun Julia

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

SOURCES OF INFORMATION FOR CONDUCT OF ECONOMIC ANALYSIS

Економічний аналіз є дуже важливим у нашому житті. Це наука, яка вивчає економічні явища і процеси, що відбуваються на підприємстві, дає їм об'єктивну оцінку і виявляє резерви для поліпшення виробничої та фінансово-економічної діяльності підприємства. Головне завдання економічного аналізу полягає у прогнозуванні очікуваних результатів господарської діяльності і виявлення резервів невикористаних можливостей зростання виробництва і зниження собівартості продукції.

Економічний аналіз не зміг би існувати без інформації. Багато тлумачень є, але якщо говорити в загальному то інформація – це дані про об'єкт або явище навколишнього середовища, про їхні параметри, властивості, які дають повноту знань про цей об'єкт. Інформація буває різною, вона може бути подана у вигляді текстів, малюнків, креслень, фотографій, світлових або звукових сигналів, радіохвиль, електричних і нервових імпульсів, магнітних записів, жестів і міміки, запахів і смакових відчуттів, хромосом, за допомогою яких передаються в спадщину ознаки й властивості організмів.

При проведенні аналізу використовують принципи ефективної інформації, а саме оперативність, об'єктивність відображення, єдність інформації, з'ясування інформаційної потреби. Інформація є справді багатогранна, тому її і поділяють на такі види:

- статистична – це офіційна документована державна інформація, що дає кількісну характеристику подій і явищ, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших галузях життя України, тобто це та інформація яка використовується для назви статистичних показників у документах.

- масова – привселюдно поширювана друкована й аудіовізуальна інформація, тобто та інформація, яка використовується у різних засобах масової інформації.

- державних органів і органів місцевого та регіонального самоврядування

- інформацію про особу – це сукупність документованих або привселюдно повідомлених відомостей про особу;

- довідково-енциклопедичного характеру – систематизовані, документовані або привселюдно оголошені показники про суспільне, державне життя і навколишнє природне середовище;

- соціологічну – документовані або привселюдно повідомлені відомості про ставлення окремих громадян і соціальних груп до суспільних подій і явищ, процесів, фактів;

- науково-технічну – документовані чи привселюдно оголошені зведення про вітчизняні та закордонні досягнення науки, техніки, виробництва, отримані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та суспільної діяльності.

В економічному аналізі джерела інформації теж поділяються на види. Перший вид це облікові джерела. Вони включають документи бухгалтерського, статистичного обліку та звітності. Як відомо, бухгалтерський облік включає аналітичний, оперативний і статистичний облік. Виходячи з цього, бухгалтерські документи класифікуються на первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, внутрішньогосподарську

(управлінську) звітність, фінансову звітність. Другий вид планові джерела інформації – це документи з планування, а саме плани, нормативи, технологічні карти виконання робіт, кошториси витрат, проектні, госпрозрахункові завдання тощо. Третій вид це звітні джерела інформації – це джерелами інформації для складання звіту про рух грошових коштів, баланс, звіт про фінансові результати, примітки до фінансових звітів, головна книга, аналітичні дані окремих рахунків бухгалтерського обліку. Четвертий вид це позазвітні джерела інформації. До них належать : матеріали ревізій і перевірок, проведених вищими за рангом і контролюючими органами, протоколи виробничих нарад, переписи обладнання і матеріалів, які проводять органи статистичного управління, фотографії робочого дня і роботи обладнання. П'ятий вид це додаткова інформація – це додаткові текстові об'єкти, які показуються автоматично в оголошеннях у пошуковій мережі та дають користувачам змогу швидко отримати докладніші відомості про ваші товари й послуги.

Зараз інформація має багато визначень та можливостей передавання, але в минулому інформацію передавали зовсім по-іншому. Науковці багато досліджували це питання і всі ці дані віднесли до історичних джерел. Історичні джерела – весь комплекс документів і предметів матеріальної культури, що безпосередньо відобразили історичний процес і зокрема окремі факти, та доконані події, на підставі яких відтворюється уявлення про ту чи іншу історичну епоху, висуваються гіпотези про причини або наслідки, що спричинили за собою ті чи інші історичні події. Історичні джерела поділяються на:

– Письмові історичні джерела. Сучасні вчені-історики найчастіше користуються ними для відтворення минулого. До них належать різноманітні написи та документи, створені людьми за допомогою знаків і символів. Письмо виникло понад 5000 тис. років тому. Протягом тисячоліть змінювалося й саме письмо. У давнину люди розповідали про важливі події свого життя за допомогою знаків-малюнків – піктографічного письма. Початком можна назвати проміжок часу від 40 до 10 тисяч років до нашої ери. На стінах печер і скелях люди зображали тварин, різні побутові сцени, інструменти, з допомогою яких вони жили і полювали. Трохи пізніше, в 7-му столітті до нашої ери, з'явився новий спосіб запису інформації – клинопис. Виготовлялися спеціальні глиняні таблички, і поки вони ще були сирими, на них виконувалися написи і малюнки. Потім, щоб увічнити їх, таблички обпалювали в печах. Ці методи почали придумувати, оскільки ненадійна людська пам'ять. У Стародавньому Єгипті, приблизно в 3-му тисячолітті до нашої ери, навчилися виготовляти папірус. Пізніше ця технологія поширилася на все Середземномор'я. Написи наносилися з допомогою особливого пера. Це був самий перший інструмент зберігання інформації, точніше її нанесення на носій, який використовується і досі. У 2-му столітті до нашої ери виник ще один аналог папери – пергамент. Поступово він був визнаний більш надійним і витіснив папірус з ужитку.

– Матеріальні історичні джерела. Сюди відносяться всі матеріальні предмети, залишені колись тими, хто жив за багато століть до нас: керамічні уламки посуду, наконечники копій . Втім, якщо говорити про епохи з писемністю, то і при їх вивченні безліч інформації ми отримуємо з речових історичних джерел, які доповнюють письмові свідчення. Скажімо, про колишню велич Римської імперії ми знаємо не тільки завдяки численним працям римських істориків і документів античності, що дожили до наших днів, ми можемо бачити їх на власні очі по численним матеріальним пам'яткам культури: збереженим колонам, храмам.

– Фольклорні історичні джерела. Мабуть, вони являють собою найбільш спірний вид історичних джерел, так як це, по суті, усна народна пам'ять, яка передається з покоління в покоління у вигляді казок, легенд, міфів, але як то кажуть «казка брехня, та

в ній натяк, добрим молодцям урок». Так багато казок і міфів, як вважають історики, були відлунням реальних історичних подій, зрозуміло, в казках і міфах реальні події сильно прикрашені і герої (як втім, і лиходії) гіперболізовані.

Отже, термін інформація насправді досить простий у розумінні, але сама інформація є досить багатогранна. Окрім того що вона має багато видів та багату історію, без неї ми не зможемо прожити у цьому світі.

Список використаних джерел:

1. Нормативно-правова інформація для економічного аналізу. URL: <https://referatss.com.ua/work/normativno-pravova-informacija-dlja-ekonomichnogo-analizu/>
2. Синькевич Н., Краузе О. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. Галицький економічний вісник. 2023. № 2 (81). С 7-15. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.007